

Školní model na gumový pohon z roku 1946

" P A R A P L E "

Časté létání s modely tyčkovými či větroni od M. Musila či jiných konstruktérů z Mladého letce, kterých jsem postavil slušnou řádku mne omrzely natolik, že jsem chtěl mít i něco na gumu. K tomu mě přiměl i dárek v podobě asi 10m tmavé gumy Braun od staršího modeláře Ládi Alta.

Protože jsem vlastnil dva ročníky Mladého hlasatele což byl můj jediný zdroj inspirace a poučení pro modeláře samouka, probíral jsem konstrukce M. Musila a hledal co si postavím. Nakonec jsem si skreslil model sám s ohledem na materiál, který jsem měl po ruce. Už na začátku prázdnin jsem si objednal u p. Jirkovcové z N. Bydžova nějaký materiál, ale protože stále nešel dál jsem se do práce s tím co bylo doma. Špejlí bylo dost, nalomených či naštipnutých lyžařských tyček jsem po zimě u lyžařských svahů měl uschovaných také pár, nití celou špulku. Stačilo sehnat od elektrikáře p. Štafy hrubší hliníkový drát /pracoval na velké trafo-stanici/, trochu jej sploštit, ohnout do tvaru ložiska a navrtat. To byl sice pro mne trochu problém, ale pomocí zlomené jehly upnuté v ručním svídku se to po hodinovém úsilí přece jen povedlo. Zbývalo už jen sehnat ocelový drát na hřídelku vrtule a ohnout očko. Hotové lípové vrtule se daly tehdy sehnat objednávkovou službou u firmy Moučka v Praze a ani nestály moc. Že byla jejich hmotnost veliká a musely se značně odlehčit pomocí skleněných střepů či smírků jsem přišel až po postavení několika gumáček.

Při lepení kostry se vše ovazovalo nití a lepilo teplým klihem či později Kaseinem, pomocí kterého se i polepovalo papírem. Teprve později jsem se dověděl, že se dá namíchat rychleschnoucí lepidlo pomocí rozpuštěného celuloidu v acetonu. Ten mi sehnal taťka u známého lékárníka a já rozpouštěl vše co rychle hořelo /tak se dalo bezpečně poznat co se v acetonu úplně rozpustí!/. Byly to pravítka, hřebeny či spony do vlasů, ale když nebylo zbylí posloužily i pingpongové míčky /což bylo ale moc vidět na modelu/. Nejlepší však byly filmy, které se zbavovaly emulsi vyvařováním či škrabáním, lepidlo nebylo na kostře téměř vidět, což se mi velmi líbilo a jiných materiálů jsem už nepoužíval.

P o s t u p s t a v b y - na předek trupu si ohneme ze dvou bambusových štěpin obloučky, které pečlivě lepíme a ovážeme nití ^{na dlouhé špejle} a přidáme dvě špejlové stojiny asi 15mm od sebe, vpředu. Vzadu mezi dlouhé špejle vevážeme steven směrovky a před zalepením kontrolujeme zda je trup rovný, neskroucený, nejlépe pověsíme. Teprve po zaschnutí vevazujeme jednotlivé přepážky předem sestavené. Vpředu na bambusový nosník navážeme ohnuté ložisko a vlepíme do trupu, vzadu na steven přivážeme záves gumy z drátu $\phi 1$. Podvozek ohneme ze stejného drátu a kolečka slepíme ze dvou papírových výsečí s vlepenou papírovou trubičkou pro osku. Očka pro úchyt křídla ohneme ze železného drátu také $\phi 1$, stejně tak zakončení vzpěr pro úchyt na kolík vespod trupu. Z bambusu dotvarujeme směrovku, případně z hliníkového drátu $\phi 2$.

V ý š k o v k a je ze špejlí $\phi 2$, zakončená oblouky z bambusu či Al. drátu a doplněná vzpěrami. Vše lepeno napevno v ose trupu.

K ř í d l o - s jednoduchým vzepětím do mírného V s bambusovými žebry a jednostranným potahem. Střední bambusové žebro je hrubší kvůli časté demontáži, ostatní žebra tenčí, ale všechny ohýbané nad plamenem svíčky - pozor na popálené prsty! Špejle $\phi 2$, oblouky z bambusu či Al. drátu svážeme jako uzavřený tvar a postupně vevazujeme bambus. žebra. Nakonec uprostřed zevnitř křídla zpevníme Al. drátem a ohneme do vzepětí na koncích cca 80mm. Doplníme vzpěrami, uděláme pomocí vzpěr mírné negativy a polepujeme papírem /hedvábným/ ve složeném stavu /křídla se pak nebudou kroutit!/. Vodou či přímo lakem napínáme pouze trup, aby lépe odolával kroucení gumovým svazkem. Tehdy model létal na 4 nití gumy Braun 1x6mm. Dnes bude určitě výhodnější létat na 1x3 - 6 nití.

Pěkné zážitky při létání přeji těm, kdož si model postaví.

Ve Frenštátě p/R. prosinec 2003.

Raska Zdeněk senior